

WOLFGANG STEINITZ,
OSTJAKOLOGISCHE ARBEITEN,
Band I, Ostjakische Volksdichtung und
Erzählungen aus zwei Dialekten-
-Texte, für die Herausgabe
wissenschaftlich bearbeitet von GERT
SAUER, Akadémiai Kiadó, Budapest,
1975, 468 str.

WOLFGANG STEINITZ,
OSTJAKOLOGISCHE ARBEITEN,
Band II, Ostjakische Volksdichtung
und Erzählungen aus zwei Dialekten
— Kommentare, für die Herausgabe
wissenschaftlich bearbeitet von GERT
SAUER und BRIGITTE SCHULZE,
Akadémiai Kiadó, Budapest 1976,
320 str.

Pred nama su prva dva dijela impo-
 zantnog rada poznatog folklorista i fi-
 lologa fino-ugrista pokojnog Wolfgan-
 ga Steinitz. Ove dvije tiskane knjige
 obrađuju ostjačku usmenu književnost.
 U prvom su dijelu objavljeni tekstovi
 (uredio G. Sauer), a u drugom su ko-
 mentari tekstova (uredili G. Sauer i B.
 Schulze). Najavljeni treći i četvrti dio
 obuhvatit će tekstove iz Steinitzove os-
 tavštine te jezikoslovne i etnografske
 priloge. Treba napomenuti da su ova
 dva tiskana izdanja u stvari ponovlje-
 na izdanja Steinitzovih radova koji su
 se zbog ratne situacije 1939—1941. po-
 javili u skromnoj tiraži i nestali čak
 i s polica antikvarnica.

Nekrolog, ili bolje reći topla prijateljska riječ Romana Jakobsona upozna nas sa Steinitzom, nepokolebljivim borcem i istraživačem, čiji je entuzijazam često bodrio i Jakobsona. Poslije rata Steinitz je žustro podgrijavao interdisciplinarni rad njemačkih, mađarskih, sovjetskih i finskih znanstvenika. Nije dospio spremiti svoja djela za tisak, ali se predana ekipa s kojom je za života radio prihvatila ovog opsežnog posla.

Materijal koji Steinitz donosi bit će podjednako zanimljiv i etnologu i lingvistu. (Pod pretpostavkom, naravno, da ga znanstveni interes privlači tom sjevernom narodu). Autor upoznaje znanstvenu javnost prvi put s dva ostjačka dijalekta (sinja i šerklarski). Tekstove je preveo i pridodao im gramatički uvod (napose je iscrpan fonetički dio).

Etnografski dio posvećen je uglavnom folkloru — autor između ostalog govori o metrici ostjačkih i vogulskih pjesama, o njihovom paralelizmu, o stilskim značajkama teksta te o njegovoj transkripciji.

U drugom dijelu autor objavljuje komentare tekstova — materijal koji nije namijenjen samo fino-ugristima. Komentari su zaista napravljeni s izvanrednom znanstvenom spremom i preciznošću. Svaki pojedini komentar je monografija o usmenom djelu: čitalac dobiva podatke o kazivaču, njegovu stilu, pripovjedačkoj situaciji, svaki nepoznati ili manje poznati etnografski elemenat je objašnjen a protumačena su i filološki ili etimološki »teška« mjestu u tekstu. Na kraju autor donosi i digresije o varijantama, tipologiji predaja.

Steinitz je svojevremeno bio zaista svestran istraživač: u zbirku je uvrstio i svoje melografske zapise ostjačkih pjesama i nekoliko fotografija.

Ovaj nadasve pedantan rad objavio je »Akadémiai Kiadó« iz Budimpešte u suradnji s Akademijom znanosti Njemačke Demokratske Republike u Berlinu.

Nives RITIG-BELJAK

MÄRCHEN AUS DEM PANDSCHAB,
Aus dem Punjabi übersetzt und
herausgegeben von HELMTRAUT
SHEIKH-DILTHEY, Eugen Diederichs
Verlag, Düsseldorf-Köln 1976, 280 str.

Književnost Pandaba tijekom je stoljeća bila otvorena različitim utjecajima upravo zbog geografskog položaja područja na kojem je nastajala. Pandab — Petoriječje, iranizirani je oblik sanskrtke riječi pancapas, što znači »područje petorih voda«, prostor na kojem se sastaju rijeke Jhelum, Chenab, Ravi, Beas i Sutlej, a koji na sjeverozapadu graniči s Afganistanom, na jugozapadu sa stepom Radžasthana i na istoku s poljima Uttar Pradeša.